

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Ціна примірника 10 м. Четвертична передплата разом з оплатою почт. в краю 120 м; за границею разом з оплатою почт. 350 марок, поодиноке число 20 м. В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемишль, вул. Побереже ч. 1.

Оголошення: 20 м, за один петитовий рядок або його місце. — Дрібні оголошення по 4 м від слова. — Хто шукає праці, платить по 3 м від слова. Оголош.: більшим друком платиться подвійно. Оповістки товариств платяться по 3 м від слова.

політично-економічний орган.

Чужі співи.

До нашого, нещасливого, галицького загумінку починають доходити чужі співанки. Співають нам їх чужі люде, які ніколи між нами і в нас не жили та нас не розуміють, співають їх теж і наші доморослі співаки, яких ті пісні так очарували, що не в силі вони зрозуміти, як поганий і неприродний їх сердешний інтернаціональний спів серед наших курних хат.

Не перший це раз у нашій Галичині чути ті пісні. Вони доходили до нас ще в тих часах, коли сьогоднішніх наших «співаків» ще й на світі не було. І тоді вплив тих пісень був в нас великий, могутній. Але тоді спів цей будив у нас великих духів Драгоманова, Франка, Павлика і інших. І вони, як велитні зуміли схопити цілість тих ідей, пережити їх в собі і прикласти їх, до умов нашого народу. Вони вміли взяти те, що було в тих ідеях загально-людське і додати до цього **наші вимоги** та винести їх перед очі світа як заокругленне світового ідеалу національно-політичної й соціальної свободи. Вони не ховалися стидливо з національними домаганнями українського народу, а навпаки — висували потребу їх полагодження в імя тих же ідей. Інакше роблять це наші новітні «співаки».

Доказом цього є спроба проломання нашого одноцільного, національного фронту. Промови певного гуртка людей на студентським та учительським зїзді. У всіх тих промовах поза кепськими обясненнями теорії комунізму можна ще було почути про все-світну боротьбу пролетаріату з капіталізмом. Нічого не можна мати проти обговорення так поважної всесвітної справи, колиб в нас не було справи, яка чи не найбільше нас припікає, а що до якої ми не смієм стидливо закривати очей. Навпаки, — ми повинні вложити в неї всю нашу енергію, скріпити її, поставити як перше наше домагання тим-більше, що лежить вона саме на дні того же ідеалу. Наш цілий народ знаходиться з дуже малими вимками в ролі визискуваного, а чужинці являються в ролі визискуючих. Замість пописуватися доброю памятю та здібністю вичування та переповідання чужих вигуків, — краще надати всесвітньому ідеалови новий зміст на новому, нашому терені, краще влити в його ще одну життєву енергію. Та до цього не є здібні несмілі люде, які вміють лишень ховатися в тіні чужих дерев, які пігмеями волічуться, чи підбігають за Європою. Для нас це нецікаво, бо знаєм, як виглядає, та як відноситься до нас ця Європа, а як говорить вона тоді, коли ходить о її інтереси.

В «Комуністичному Маніфесті» Маркс і Енгельс висловлюють думку, що «в пролетарів немає батьківщини». Тим одним реченням збулися Маркс і Енгельс помотаного і невігідного в теоретичних обміркованнях національного питання. За їх думкою пішли і інші їх прихильники, а під сучасну хвилю не могли чи не хотіли зїдмогутнього впливу тих слів видобути й більшовики. Слова ці впали з уст представників державної німецької нації, які не здавали собі з того так ясно справу, що національний гніт має в собі всі форми і причини капіталістичного визиску, що гніт цей робиться в імя визиску одної нації другою нацією. Це ми бачимо навіть у

державних націй, як їх соціялісти бороняться проти поневолення їхньої нації. Коли французький соціяліст проф. Ерве з приводу марокканського конфлікту, який повстав між Францією а Німеччиною, заявив що французькі свідомі робітники-соціялісти не тільки не підуть умирати у боротьбі за інтереси французької буржуазії але й не бачуть боронити Франції перед нападом Німців, то французький соціяліст Жорес написав йому таке в відповідь: «Колиб трапилася війна, ми не покинемо Франції на жертву несподіванкам ворожого нападу! Одиноке, до чого ми стремимо, це всесвітня революція, яка не скалічилаби нічий батківщини а злучилаби їх всіх у новому людстві в імя братерської справедливости самостійної праці.» І ми бачимо, що в сучасній війні соціялістичні круги так Німеччини як і Франції станули в обороні своїх країв.

Щоби це останніх недовірків переконати, приглянемося становищу, яке заняв II. і III. Інтернаціонал до національного питання, о скільки розходиться о поневолені народи. К. Маркс рішучо виступав проти визвольницьких змагань Данців, Норвежців, Славян і т. п. Він заперечував здатність до життя та право на самостійне існування. Війна Німеччини проти Данії, то по його думкам справжня революційна війна, це право цивілізації проти варварства. Міжнародне соціялістичне бюро, яке порядкувало на соціялістичному конгресі в Амстердамі, приняло представника маленького краю Люксембурга (100.000 населення) з окремим голосом, хоч всі Люксембурці вважають себе Німцями, а не приняло, не вважаючи на протести, представника Українців і Литовців. Коли це саме бюро приняло Чехів і Поляків, то хіба з тої причини, що там австрійський а тут російський цар називали себе чеськими чи польськими королями.

Тої самої методи придержується і III. Інтернаціонал. За свій клич взяв він марксіський: «Пролетарі всіх країв єднайтеся!» Він не входить тут в це, що ці краї і їх границі будувалися в ході історії всілякою брехнею й неправдою, що за їх теперішній вигляд колишні королі-імперіялісти пролляли багато невинної крові. Вони не мають відваги замінити цей клич кличем: «Пролетарі всіх народів єднайтеся!» — бо це грозить імперіалістичним забаганкам совітської Росії, бо це грозить смертю всім історичним правам, бо це не смакує державним народам. Вони далі хочуть омакуватися на верху. Тимто III. Інтернаціонал признає комуністичні партії територій, країв, а не признає національних комуністичних партій. Тому не може бути признана українська комуністична партія! Та за те є признана російська і польська! От, де справедливість! Бо це народи — пани, бо це шляхта між народами, а Українці, це тягло, це погній!!! Бо Українці звикли співати чужі пісні на память, а своєї стидаються. Коли захотілиби вони свої національні домагання ярко підчеркнути, тоді мусілиби з тими домаганнями всі рахуватися. Совіти уступали на Українці тільки перед силою і коли сьогодні там, що десятий комісар вчиться української мови, то не з власної волі, а приневолений до цього буком українського повстанця.

Нехай розважать це добре наші робітники і селяне. Без національного визволення не може прийти соціяльне визволення, —

особливо в нашому краю. Комунізм, чи то російський, чи інший сусідський стремить до обєднання, до централізації, на підставі навіть вже перегорілих історичних традицій. Комунізм в сьогоднішній постановці грозить нам тут, чи там новим поневоленням — а грозить тимбільше, що наші доморослі комуністи не сміють, чи стидаються підчеркнути наші національні домагання.

В противенстві до їх становища ми вкажемо на становище нашого Драгоманова, який був рішучим противником централізму хочби найбільш революційного, бо він добре тямив, що «централісти-Якобінці в часі французької революції були не більше, як довершителями імперіалізму короля Людовика XIV. і батьками імперіалізму Наполеона.» А більшовики — цеж ярі централісти. Та їх централізм грозить нам в будучині новим поневоленням, новим розєднанням, новим помотанням нашої національно-державної ідеї. Тому мусимо їх оберігатися. І коли сьогодні бачимо, як з одної сторони деякі органи ворожої нам преси зачинають примилюватися до більшовиків, — то ми мусимо себе тримати подвійно на обережності. Коли з другої сторони бачимо, як в нас росте комуністична преса і що вона тішиться більшими ласками у сильних міра сего, то це наводить нас підозрінне, що комусь це потрібно. Що хтось хоче добитися скріплення мандату з дня 25 червня 1919 р. і що конечно йому до цього потрібно мати документи.

Наш робітник повинен бути гідний хвили, яку переживає, в імя своєї будучности і будучности свого покоління.

Чужих співанок ми наслухалися доволі. Ми знаєм їх вартість. Ми хочемо раз у світ піти зі своєю власною так могутньою терпінням і розпукою піснею, що рве до діла, до розважного діла. А ті, що нам заносять чужі пісні, так заслухуються в її чужу мелодію, що забувають за наш горестний спів, який бе нас по голові, розриває груди, бо це стон 40 мільонового народу, який весь карається в неволі. За чужий пролетаріат подбають державні народи у своїх державах, за наш пролетаріат може подбати тільки він сам у своїй національній, українській державі. Хто йде проти державних змагань українського народу, хто вчить його чужих кадрілів, хто каже йому забути за свою хату в імя чужої, цей його ворог.

Ніхто не посудить Франка о це, що він буржуй, а прецінь з його груди добувся клич: «Не пора!» Стережіться лжепророків!!

В імени Річнопосполитої Польської!

Суд Окружний в Перемишлі, як трибунал для справ пресових рішив на підставі §§ 489 і 493 п. к., що: 1) цілий зміст артикулу уміщеного в нр. 29. виходячого в Перемишлі періодичного часопису „Український Голос“ з 17. VII. 1921. а) під написом „Прислужники більшовизму“ в уступі від слів: „З такого заложення виходить“ до кінця артикулу містить знамена злочину з § 65а. ц. к. б) п. н. „Два роки тому“ містить знамена злочину з § 58 с. у. к. ц.) п. н. „Східна Галичина“ в уступі від слів: „коли то українське“ до слів „і до колонізації краю“ містить знамена злочину з § 65а (у. к. д) п. н. „Що чути в світі“ в уступі від слів: „А ми Українці“ до слів „приклад з него“ містить знамена злочину з § 58 ц. (у. к. а в уступі „Ми Українці мучимо“ до кінця артикулу містить знамена проступку з арт. III. устави з 17. XII. 1862 ч. 8. Д. п. п. ex 1863. е) п. н. „Всячина“ в цілім уступі до слів „Знасилування дівчини“ і в цілім уступі від слів: „Для Балигородщини“ містить знамена проступку з §§ 487, 488, і 491 у. к. 2) що конфіскація цього числа часопису „Український Голос“ є оправдана. 3) що поширення згаданого артикулу є заборонене.

Заразом поручається Редакції часопису „Український Голос“, по мысли § 20 устави пресової, щоби зміст сего оречення на першій стороні найближшого числа свого часопису без причин умістила.

Суд окружний в Перемишлі, Відділ VI.

дня 16. липня 1921.

(Підпис нечиткий.)

Студентське життя в Чехо-словацькій.

Дві справи займали головну всі сили Української Академічної Громади в Чехії: справа грошевих підмог для бідніших студентів і удержання приятних відносин з чеським правительством та чеськими студентськими товариствами. Обидві справи зарівно пекучі для нашого, академічного життя в Чехії. Українське правительтво відмовило з легко зрозумілих причин своїх підмог для студентства. Місія Уряду У. Н. Р. (Петлюри) виплачувала малі суми студентам з надніпрянської території України, інші отримували підмоги з приватних збірок, які приходили з усіх кінців світа на руки посла З. У. Н. Р. п. Дра Смал-Стоцького. Але ці підмоги були так малі, що хто не мав рівночасно чи то військової платні (як приналежний до Укр. Гал. Армії в Нім. Яблінні), чи то посилок з хати, той мусів дуже бідувати. Не диво, що ціле організаційне стремління вершилося в творенні всяких „запомогових секцій“, а одиниці мусили багато часу тратити, щоби замість учитися знайти кусник хліба.

Відношення чеського правительтва до нас було ввічливе. Попереднього року робило нам чеське міністерство внутрішніх справ великі перепони, — головну що до дозволення на побут в Празі. Але годі закрити, що в цьому багато завинили ми самі. Політиканство, партійність, індивідуальні цілі на перекір загальному добру, не принесли нашій студентській еміграції нічого доброго. Того року трапилося таке, що один наш „дипломат“ жалувався на нас у чеської поліції, що будімо поміж нами є багато непевних елементів. Що в такому випадку підозрінне переходить з одиниць на загальне, — це ясне. Нас всіх взивали тоді до ректоратів, деканатів, поліцій і робили нові перешкоди, а колиб Прага цього року замкнула гостинні дотепер брами перед нами, — то винно буде тому більше наше студентство, ніж чеське правительтво. А чи Кошицьова капеля і цим разом заїде до Праги, щоби успіхом своїм помогти нашій студентській справі, — не знаю.

Самі Чехи гостили нас дуже радо. Вшколах, чи то в Празі, чи в Пшібрамі, відносилися до нас з повним зрозумінням річі й нашого положення; професори і студентство були для нас, з малими ввічками, дуже ввічливі. Великий вплив на це мали дикт. Петрушевич і проф. Стоцький.

Було нас цього року до 600 студентів, головну техніків і медиків, в Чехії. Рекрутувалося

студентство з військових з Нім. Яблінного, з Юзефова (передше Ліберця) та з емігрантів з обох територій України. Було також кількох з Прикарпатської Русі. Щоби оминати зайвих запитів о інформації даю для тих, що вибираються до Чехії на студії, ті пояснення: Не знати, що ще до цього часу буде. Сподіюся, що цього року не будуть нам робити перепон що до побуту в Празі, чи Пшібрамі. О мешкання буде запевне легше, бо чеські студенти побудували собі колонії на „Летній“, де помістяться їх до 1100. Харч дістається в чеській мензі або в У. М. С. А. Потрібна сума 500 чеських корон в місяць а в Пшібрамі о 50 до 100 ч. к. більше. На перший місяць до 1000 ч. к. *Студенти мусять приїжджати до Чехії абсолютно летальною дорогою, ц. е. за пашпортом.* Інакше безумовно їх завернуть в Польщу. На запомоги рахувати не можна, хіба той може на це безнадійно ждати, хто ще вірить в жертволюбність наших плютократів або в які інші чуда.

Зазначую, що пишу отсі стрічки зовсім від себе, це є не від імени Укр. Акад. Громади в Празі.

Юра Я.

Східна Галичина.

Заява Льюйда Джорджа в англійським парламенті, що Сх. Галичина є справою міжнародною і тільки тимчасово знаходиться під військовою окупацією Польщі, дала привід польським газетам широко розписуватись про Сх. Галичину. І треба признати, що польські політики по двох роках дечого навчилися, а імено признають вони згідно, що долю Сх. Галичини не можна вирішити проти волі населення, яке її замешкує. Ось що пише варшавська газета „Наруд“: Нема найменшого сумніву, що на Найвищій Раді будуть висунені всі аргументи, які промовляють проти прилучення Сх. Галичини до Польщі, — передовсім аргумент національний, опертий на подавляючій більшості Українців у Сх. Галичині. Відперти той аргумент моглаб Польща тільки тоді, колиб дала докази, що людність Сх. Галичини добре ставиться до Польщі і бажає увійти в склад польської держави.“ — І тут саме сєк, а w tym sєku dziura!

Якжеж думає „Наруд“ приєднати людність Сх. Галичини для польської держави? На це питання так відповідає: „Прихитити до себе українську людність... Це мусимо зробити як найскорше, не для Українців а для себе. Будучина Польщі

вимагає цього“. Радись отже „Наруд“ робити угоду з Українцями; а по його думці така угода дуже легка, але треба її робити з селянами, поміючих зовсім інтелігенцію, бо „з Петрушевичів і Коциловських не зробимо приятелів“ — каже „Наруд“.

Як бачимо рецента на польсько-українську угоду дуже стара. Захвалював її довго перед війною „Руский Селянин“ а тепер його наслідник. Але цю рецентою обманюють себе польські політики і українсько-польський спір ще більше замотують. Польські політики повинні знати, що українська інтелігенція це кість від кости селянства. Одно без другого не дається подумати Українська інтелігенція і українське селянство живе одними і тими самими думками.

Ми вже писали і ще раз пишемо, що до польсько-української згоди може прийти тоді, коли її лаключають рівні сторони, вільні народи. Першим отже услівем до польсько-української згоди мусить бути самоозначення польського і українського народу. Польський нарід вже має право на самоозначення — не має ще права на самоозначення український нарід. Коли його дістане, то тоді буде усунений польсько-український спір. Тоді не буде треба до польсько-української згоди таких смішних рецент, які приписує „Наруд“.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

Найвища Рада розпочала свої наради д. 4. серпня. Перемиг отже Льюйд Джордж, котрий бажає, щоб справу Гор. Шлеська як найскорше вирішено. Французький прем'єр Бріан всіма силами старався, щоб справу Гор. Шлеська відложити, бо предвиджував, що тепер справу програє супроти Льюйда Джорджа. А щоби воловодити, зажадав він, щоб окрема комісія знавців ще раз прослїдила відносини на Гор. Шлеську, та щоби на Шлеську вислано нове військо Льюйд Джордж згодився на комісію знавців, але рішучо спротивився висилці нових сил військових на Шлеськ, бо по його думці; ті коаліційні війська, які тепер є на Шлеську, вповні вистарчають до удержання ладу. Бріан побачив, що далі опиратись Льюидови Джорджови небеспечно і згодився, щоб Найвищу Раду скликано на д. 4. серпня. Але все ще таки не покинув думки про висилку 10 тисяч французького війська на Гор. Шлеськ. Це

О. П. Б.

АЛЬЗАЦІЯ І ЛЬОТАРИНГІЯ.

Оба ці маленькі краї, яких населення під теперішню пору не перевищає 1,800,000 мешк., були одною з важніших причин світової війни. В рр. 1870 і 1871. Німеччина розбила вцент і полонила під Седаном цілу французьку армію, так що Франція не була в силі більше боротися і мусила згодитися на всі услівя мира, які їй подиктували Німці. Ніхто в Європі не важився заперечити цьому і помогти Франції. Вступний мир між Францією а Англією яключено 26. лютого 1871 р. в Верзалю. Францію заступав Тієр (Thiers) а Німеччину Бісмарк. Вони вирішили, що ціла Альзація без міста Бельфорта й часть Льотарингії належатиме до Німеччини. Опріч того Франція зобовязалася виплатити Німеччині як воєнне відшкодування 5 мільярдів золота. Цілі залізничні валки везли опісля це золото з Франції до Німеччини.

По пруському звичаєві приділено цей край до Німеччини, не питаючи зовсім, чи населення годиться на це, чи ні. Груба сила вистарчила, щоби край в якому більшість населення були Французи, відорвати від його матірнього пня. Бісмаркови здавалося, що населення скоро погодиться з насильством і він не матиме з тої причини ніякої журби. Він думав, що частина інтелігенції муситиме ради хліба згодитися з німецьким пануванням і німецькими порядками а частина, ця найнебезпечніша виїде й не перешкаджатиме доброму іешевтові. В Європі ніхто не обізветься, а селянин без провду скоро навикне до ярма. Коли однач побачив безоглядний опір зі сторони населення сказав: „Нашим (себто німецьким) обовязком є той опір покопати терпеливістю. Я чую себе покликаним в новій державі, в яку ввійшли Альзатці й Льотаринці, взяти їх в оборону.“

Адміністрація осталася тимчасово на французький взорець. Всіх урядників однак назначував сам канцлер Бісмарк а були це Німці. Заразже прийшло до непорозумін між населенням а урядниками з причини мови в урядах та з причини французьких, патріотичних маніфестацій. Некультурний Прусак працював усильно, щоби усувати все французьке з урядів, не допускав до закладання французьких шкіл, заборонював навіть вивіски у французькій мові.

Немилосерно придавлювала залізна, жорстока рука бесердешного Німця кожний обяв симпатії й любови до Франції. В хамський спосіб заборонювались національні прапори, пісні, гимни, заяви, програми, збори, товариства ітд. та безправно запроторювано за це в тюрми. Французьких часописів зза кордону не вільно було привозити а на видавання їх в поневоленім краю дозволу не можна було дочекатися. В загалі, відносини були невиносимі. Та Альзатці не подавалися. Приходило до тисячних непорозумін, бешкетів на селах і по містах. З урядниками Німцями французьке населення зовсім не приставало і не хотіло їм продавати поживи ітп.

Незабаром прийшло до нових сутичок. Мир підписаний у Франкфурті признав за населенням право (опції) заявлятися, до якого горожанства хоче належати — до німецького, чи французького. Число заявляючихся за Францією зросло до 164,000. Перелякане, збентежене та роззвірене правительтво пояснило, що вважає тільки тоді ту заяву важною, наколи вона буде получена з виїздом за межі держави. Після цього пояснення почало воно зі всіма поступати як з горожанами німецької держави.

В 1872 р. покликано Альзатців до військової служби. Альзатці, що служили нсдавню у своїому війську, не могли цього забути і не могли погодитися з такою неславою, з таким ситдом. Багато їх втекло заразже до своїх хат, інші за границю

а ще інші пішли звербуватись до французького війська. Німці казилися зі злости та Альзатці були сильні й завзяті. Дальше розпочало німецьке правительтво боротьбу з церквою, бо хотіло в церковному урядованню запровадити німецьку урядову мову. В 1874 р. заведено в Альзатції обовязуючу німецьку урядову мову. В 1874 р. заведено в Альзатції обовязуюче німецьке право. При цьому поділено край на 15 виборчих округів до німецького Союму. Альзатці при перших виборах вибрали послів, яких зобовязали до цього, що першою їх заявою буде протест проти німецького насильства. І справді всі вибрані послі заложили в німецькім соїмі колективний (збірний) протест проти неправного загарбання Німцями французької землі та зажадали, щоби само населення висловилося про свою долю. Після цієї заяви послі усунулися й не виступали в Соїмі. Боротьба йшла завзята. Альзатці, хоч мали до діла з сильним німецьким народом, хоч це була боротьба з сильною під кожним оглядом державою, хоч їх самих було дуже мало, — трималися сильно, одностайне й односердне. В 1914 р. тисячі Альзатців перейшли зразу французько-німецьку границю і вступили в ряди французьких борців. Не спинали їх розстріли, ні шибениці. Багатьох оставало вмисне при німецькій армії, щоби зраджувати її тайни та шкодити, де лиш було можливо.

Віра в слушність своєї справи, безупинна боротьба, залізна міць волі і безмежна самоповага, яка стала вище дрібного партійного інтересу та власного підлого егоїзму, доконали цього, що сьогодні Альзація й Льотарингії є знову як вірна донечка при своїй матері.

І тепер, чи прийде світова революція, чи ні, — їм, Альзатцям це вже не загрожує, щоб їх відорвано від матірної, дорогої груди.

йому не вдається, бо Льюїс Джордж заявив, що на те треба ухвали Найвищої Ради. Тої самої думки є теж і Німці. Вони заявили, що тільки Найвища Рада має право вислати військо на Гор. Шлеск і тільки в тім випадку мусять вони перевезти коаліційне військо своїми залізницями. Колиж Франція вислає своє військо на власну руку, то нехай його перевозить хіба літаками, бо німецькі залізничні не будуть його перевозити.

Якжеж буде полагоджена справа Гор. Шлеска? З Парижа надійшли вістки, що Польща дістане тільки повіт щинський і рибницький, бо тут мешкають Поляки в подавляючій більшості. Так само і Німці дістануть повіти чисто німецькі. Натомість повіти з мішаною людністю лишаться далі під управою коаліції. Німці від біди годяться, бо їм тільки ходить о час, щоб скріпити свої сили. А стануть сильніші, то повіти з копальнями вугля легко перейдуть під їх управу. За те Поляки не годяться на те і домагаються, щоб копальні вугля таки прилучено до Польщі. Але надії Польщі мабуть не сповняться.

Англія веде далі переговори з Ірландією. Останні часописи доносять, що през. ірландської республіки, Де Валера зажадав від англійського уряду, щоб негайно випущено з в'язниці 38 ірландських послів (сінфайнерів). Нема сумніву, що Англія згодиться на це слушне домагання Де Валери, за котрим стоїть увесь ірландський народ.

В совітській Росії обчислив Каменев, що 20 мільонів російського населення не матиме що їсти в наслідок посухи та що їм грозить смерть від голоду і від хоріб, які поширюються скоро серед населення, яке не доїдає. Порядний господар все дивиться за задні колеса і залишає запас на чорні дні. Та більшовицькі комісари знають тільки те, що язиком молоти а господарями ще й того порядними ніколи не були. Наварили каші а тепер счиняють крик, щоби ратувати голодуючий народ. Російський письменник Горький звернувся до європейських держав і до Америки з проською о поміч. Як зачувати, Америка згодиласьби допомогти, але поставила домагання: 1) щоби відбулися вибори до конститунти (парляменту), яка буде правити Росією, 2) щоби більшовицькі пустили червоноармійців до хат а утворили міліцію з усіх верств населення, 3) щоби більшовицькі уступили від влади. А здалося це доконче, бо інакше й та поміч пішлаби чортови в зуби. Вони хотілиб далше так чужим дарованим добром господарити, як своїм, та прижебраному хлібі панувати. Та це ще не булоби все лихо. При цій горсподарці моглоб статися так, що держави доставилиб харчі до границі, а ці харчі або не доїхалиби до потребуючих, бо комісари захотілиб з цим знову яку комуну зробити, — або не булоби чим цього на місце довести. Не в цьому горе, що в одному місці в Росії посуха та хлібанеда. Росія, це не маленька Сх. Галичина, це не морг землі а великі простори. При добрій господарці можнаби ще й тепер перевезти на приклад з Сибіру. Але, щоби це зробити то треба грохи більше олію в голові мати ніж на те, щоби на мітингах людям блахмана і тумана пускати. Тут не облудиш ані не ошукаєш. І ось на те, щоби справді допомогти людям, треба на сто вітрів порозганяти тих, що то тільки кричати вмели а коли прийшли до влади, — то самі порозперізувалися а про других їм байдуже.

Побачимо тепер, як довго потримають ще більшовицькі. Хто раз порядкував, хочби й лихо, не скоро і не легко вступаєся. Прийде мабуть в Росії до боротьби ситих комуністів з голодними робітниками. Лиха господарка вже неодну державу загнала туди, де раки зимують, та ще неодній скрутить голову. Ітому ми можемо сміло і з вірою ожити будучих подій.

Польські газети двояко задивляються на запомогову акцію що до Росії. Одні домагаються попереднього уступлення більшовицького правительства, інші вшехпольські газети пишуть, що треба ратувати більшовицькі, бо з усіх російських правительств тільки одно більшовицьке визнає мир в Ризі, який при-

знав Польщі Волинь Полісе ітд. і нібито Сх. Галичину. От розум, як в курки, чи в воробля! Та нам це не шкодить, коли вшехпольські дуріють. Чим більше шляхті замотиличиться в лолові, тим вище вони дертимуть носа, аж поки його собі де не розідруть. А час той вже недалеко. Вже тепер питаються малопольських графів в Європі, чи їм в голові не тее та чи вони припадково не хорі на розум.

Недавно вислали більшовицькі до Польщі ноту, в якій домагаються, щоби Поляки прогнали з Польщі російського революціонера Савінкова, який дуже гостро виступає проти більшовицькі, далше генералів Пермекина, Балаховича ітн. що помагали Полякам тамтого року в боротьбі. Заразом поставили домагання, щоби прогнано з Польщі і Петлюру. Ноти такі пишуть більшовицькі тому, що хочуть виказати Польщі, що вона не виконує пунктів мирового договору. Тим самим і вони малиби право їх не виконувати. Найбільше ходить їм о це, щоби не виплатити 30 мільонів золота, яке зобовязалися сплатити до року, а про що вони до цього часу ні оден раз ще не подумали. В той спосіб поволи зачинає прояснюватися на сході Європи.

Дописи.

Жорновники п. Перемишль: Світова завєрюха припинила всю діяльність місцевих товариств. Просвіта, Січ, Народний дім, Кружок Сільського господаря, та ітн. перестали існувати і село колись так рухливе, заміло. Дперва тепер завязався „Кружок Самаританської помочи“ і „аматорський кружок“, які спільно і успішно працюють над несенням помочи потерпілим. Найгарнішу діяльність розвинув аматорський кружок, в яким згуртовалась свідоміша молодіж села. Кружок цей, від січня ц. р. до тепер, влаштував шість вистав (Назар Стодоля, Учитель, Мартин Боруля, Невольник, Будка ч. 27 і Майстер Черняк та Дай серцю волю заведе в неволю) а дохід з них розділив так: 4210 Мп. на „Рідну Школу“ 1000 Мп. на фонд „Учітєся брати мої“, 1000 Мп. на „Академічну поміч“ 800 Мп. на пам'ятник Франка, 1506 Мп., збірка по селі на тиждень дитини а около 6000 осталося на відновлення читальні. Заходом цього-ж кружка відбулось свято Шевченка і Франка, а в день зелених свят відправлено павахиду на могили безіменного героя, що лежить на місцевім кладбищі. Взагалі село поволи починає відживати і відгукується на всі заклики, та тихо і без шуму сповняє всі обовязки, яких вимагає від нього хвиля часу. Щоби праця в селі пішла більше пляново, заломено дня 12. липня ц. р. на ново Читальню Просвіти. Збори отворив А. Несіловський короткою промовою про значінне читальні взагалі а особливо під теперішню пбру і запропонував на предсідателя одного знайстарших організаторів селагр. Т. Микиту. Цей подякувавши за вибір, уділив голосу делегатови перемиської філії Просвіти гр. Др. Семенюкови. В вичерпуючім рефераті про просвіту, рідну школу, національне виховання та кооперацію, Др. Семенюк начеркнув повну програму діяльності під теперішню пору. По рефераті вписалось в члени около 200 людей, старшини, парубків жінок та дівчат. До виділу ввійшли Т. Олексин голова; Ст. Кохан, містогорова; І. Наливайко-скарбник, М. Яксманіцький, бібліотекар; І. Дашко, писар, А. Левицька і А. Станько. Збори закінчив палкою промовою делегат секції Укр. Ст. Союзу в Перемишлі п. Данилко завзиваючи всіх до праці та до поступу без жаху і зневіри. **Присутний.**

Самбір. Перший день Зелених Свят.

В той день популудни зійшлося на місцевім цвинтарі все самбірське громадянство, щоби вшанувати торжественно пам'ять Тих, що в нерівній, важкій боротьбі віддали своє молоде життя за волю народу.

Тут за камінними гробницями, що украшені величавими хрестами та мраморними пам'ятниками, в затишу, далеко від світового гамору, простягається довгий ряд могил. Вони обложені зеленою дерюкою та прикрашені живими цвітами. На кожній видніє стрілецький березовий хрест. Посеред них один величавіший, дубовий, а на ньому напись: „Борцям за волю України“. Хрест цей прибраний многими вінками із многобарвних цвітів і народніми лентами. З поміж них вирізняються своєю красою два. Один — терновий, прибраний черво-

ними китайками, та другий — срібний з лаврових листочків.

Це могили наших незабутих Героїв.

При численній співучасті наших священників відправив о. крилошанин Рабій панахиду. Її закінчено відспіванням стрілецького жалібного гимну: „Видиш брате мій... Це велике національне свято згуртувало на цьому місці всіх, хто почував себе Українцем. Хвили піднесеного настрою вляли в душі учасників нову силу і завзяття до дальшої боротьби. Відновленням і прикрашенням могил занялись наші жінки; потрібний матеріал на хрести достарчили безкорисно оо. Василяни з Бикова та о Ільницький з Блажови. За це їм сердечне Спасибіг. З нагоди свята зібрано 2.039 Мп., які переслано на фонд вдів і сиріт по полягх стрільцях.

Тернопіль. Уладженням торжества занялась Жіноча Громада. За її заходом відправлено в провідну суботу в місцевій церкві поминальне богослуження, а в неділю пішли громадяне Тернополя з процесією на місцевій цвинтар. Могили Героїв старанно впорядковано. Прибрано живими квітами та вінками. Серед них поставлено величезний дубовий хрест з написою:

„Спіть хлопці, спіть,
Про долю-волю тихо спіть,
Про долю-волю вітчизни,
Чи ж можуть бути краші они?“

Торжество на цвинтарі відбулось величаво при великім зібранні народу та підйомі духа. Слід замітити, що й тут поставились польська влада „толерантно та приязно“ супроти нашого громадянства. Староство сконфіскувало плякати, які видано з нагоди поминального богослуження, уважаючи їх зміст за „подбуррючий поклик.“ З нагоди торжества зібрано жертви, які Виділ Жіночої Громади призначив на дві стипендії для учеників (ниць) середніх шкіль з повіту Тернопіль

ВСЯЧИНА.

Наших посліплатинів просимо вирівнати довг-

Попереднє число нашого часопису прийшло щасливо цензуру. Пан прокуратор погодився запевне з усіми нашими думками. До Редакції прийшло кілька листів з щиросердечними бажаннями.

Польсько-українська угода на добрій дорозі „Вперед“ і „Укр. Вістник“ доносять, що у Львові заїхали фаєрмани перед каменицю Ринок ч. 10, де находиться Книгарня ім. Тараса Шевченка і повідривали на приказ всі українські вивіски.

Всі дописи не підписані повним іменем кидаємо до коша. Це зробили ми з дописею з Слобідки гор. пов. Бучач і з Вільшан пов. Перемишль. Всі інші дописи будуть друковані по черзі, як надійшли. Отже просимо наших дописувачів о терпелівість. — Ще раз звертаємо увагу, що кожда допись мусить бути підписана повним іменем того що пише, щоби Редакція знала, з ким має до діла.

Спосіб на злодюг. В Парижі намножилось тепер злодів до не прости Господа. Особливо „прихильно“ відносяться ці злодії до склепів з дорогими каміннями, годинниками, перстнями і иншими панськими вигребеньками. Коли ті „прихильники“ вибираються в гості до ювілерських складів, (деколи в білий день) тоді узброюються в револьвери, товчуть виставову шибу і серед стрілів дають ногам знати. Поліція дивиться на це все і є безрадна, бо не має револьверів. Щоби охоронити свої дороговісності від братерської любови злодів, властители ювілерських складів заложили за вікно ледве видну мідяну сітку, яка є получена з електричним автоматом. Коли злодюги побють шибу, електричний автомат схоплює всі дороговісності і складає їх в залізну скриню, а з гори заходить в той час на ціле вікно грубежна крата. І так злодії остаються в дурнях. От і в нас над Сяном здалося, щоби придумано такий автомат з кратами, який хоронивби нас від „приятелів“ та прихильників.

Виназ жертв на Краєвий Комітет охорони воєнних могил, Секція У. Г. К., Львів, Руська З/П., зібраних за місяць червень 1921 р.

М. Филипович, Львів 500, Книгарня ім. Шевченка, Львів — 2000; Краєвий Союз Кредитовий, Львів — 5.000; Хлебич Анна, Львів — 100; Чорний Іван, Львів — 100; А. Гулова, Львів — 100; К. Лучаківська, Збора — 100; В. Манастирський, Львів — 500; М. Манастирська, Львів — 500; Земельний Банк гіпотечний, Львів — 5.000; І. Левицький, Львів — 100; о. Дмитраш, Вуділів — 536; А. Курдик

Волшівці — 20; м. Пипчійська, Краків — 500; В. Танчаківська — 100; Й. Танчаківський, Львів — 100; Збірка. Чернів старий — 670; А. Калинець, Надвірна — 350; Український Незалежний Театр, Львів — 1.000; Я. Яцкевич, Львів — 500; А. Бізанц, Львів — 500; Збірка. Острів Чорний — 100; Збірка. Руда — 120; Церковна Збірка. Баторівка — 150; Др. Р. Чайківський, Львів — 200; І. Новосільський — 500; Н. Борогцвіна, Коршів — 100; Гладшівський — 200; о. Матковський, Боссири вижні — 100; Е. Громницький, Львів — 200; О. Косак, Львів — 100; А. Дембіцька, Заліщики — 100; М. Гординська — 200; В. Дециевич — 500; Збірка — 455; Підляшецька, Увясла — 1.000; Збірка. Грибовичі — 860; Збірка. Вібка — 3.000; Др. М. Волошин, Львів — 1.000; Збірка — 550; М. Лада, Долина — 1.000; У. Г. К., Львів — 200; Збірка — 1.377; Загальна Збірка, Львів — 100. 100; В Редакції Впереду вложено — 1.400; в Редакції „Українського Вістника“ — 2.122. — Разом — 133.521 мп. — За Езекутиву Комітету:

Б. Гнатевич вр. Др. І. Крипакевич вр.
Секретар. Голова.

Намятайте про пресовий фонд „Укр. Голосу“

На пресовий Фонд „Укр. Гол.“ зложили о. Е. Моравський Орове 50 м, Читальня „Просвіти“ в Коровниках 100 м, Читальня „Просвіти“ в Сільці 200 м, Читальня „Просвіти“ в Ніжанковичах з вінчання Антона Сенюти 500 м. — Через Адм. „Укр. Голос.“ надіслали на Рід. Шк. Чит. в Ніжанковичах (з вінчання А. С.) 500 м; М. Колодій, Перемишль 100 м; о. Йосиф Коцюба в Тисьмениці 300 м для убогих Придніпрянців.

Внучка цисаря Франц-Йосифа I засуджена на 5 днів арешту. Старші люди памятають, що австрійський цисар Франц-Йосиф мав сина-одинака, котрий в р. 1888 згинув в таємничій спосіб, лишаючи доньку Єлисавету. Вона вийшла заміж за князя Віндішгреца, але це сопруже було нещасне, бо князь занедбував і зраджував жінку. Прийшло врешті до розводу і Єлисавета, забравши діти, поселилася в Бадені. Але князь зажадав звороту дітей і на основі вирок судового відділ жандармерії увійшов до еї палати, щоб силою забрати діти. Діти не хотіли йти до батька, а в палаті настало боротьба з жандармерією. Бороились мати, бороились діти. Мешканці Бадену зібрались перед палатою і стали в обороні матери і дітей. Жандармерія мусіла уступити, не вдіавши нічого.

Тоді адвокат князя увійшов до палати і держачи нагайку в руках, хотів говорити з Єлисаветою. Але вона відповіла йому: »З такою свинею не говорю«. Ображений адвокат запізвав цисарську внучку до суду і оноді відбулась судова розправа. Адвокат оправдувався, що увійшов до палати з нагайкою тому, бо в палаті були дуже недобрі пси і він мусів боронитись. Суддя предложив Єлисаветі, щоб перепросила адвоката за образу, але вона не хотіла. Тоді суддя засудив її на 5 днів арешту з заміною на 30 тисячів корон кари. Цисарська внучка приняла вирок.

На Нальварії Пацлавській відбудеся в часі великого відпусту в днях від 12—15 серпня 1921 р. Місія. В неділю 14. серпня по Архієрейській Службі Божій буде торжественне посвячення місійного хреста, обхід з хрестом і его уставленне. До численнійшої участі в сім торжестві запрошує всіх відданих своїй Церкві богомольців — місцевий Уряд парохіальний.

Посмертні згаді.

† **Грицько Ластовецький**
сотник суддя,

по тяжкій недужі помер 9. липня с. р. в Княжу п. Снятин в 38. році життя. Покійник, син селянина з Княжа, скінчив гімназію і університет в Чернівцях, а по укінченню прав вступив до австр. маринарки як суддя аудитор. Там дослужився ранги капітана і по розпаді Австрії вступив як фаховець до Української Армії, де іменовано його шефом полевого суду в Камінці стр. З наступом військ Галера в З. О. У. Н. Р. разом з Укр. армією відступив за Збруч, і там сповняв свій обовязок аж до часу польської окупації на Україну. Діставшися в польській полон, пересидів майже рік в Тухолі в страшних злиднях, в вогких землянках в голоді і холоді, і там набавився чахотки. Коли хвороба розвинулась до найвишого ступня, випущено Покійника на волю до рідні, але всякі старання лікарів і заможних батьків не могли вратувати молоде життя ідейного сина і борця за

волю Українського Народу. Величавій похорон при асисті 3 священників, місцевого хору і великого числа селян не тільки з Княжа але і з поблизьких сіл, відбувся 11. липня 11. липня 1921 р. Нехай Йому буде пером Рідна Земля, яку Він положив молоде життя за волю і долю Українського Народу.

† **Михайло Мейський**
учитель в Торках,

упокоївся в Бозі дня 26/7 1921 по довгій і тяжкій недужі в 54 році життя, в 34 році учительства. Похорон відбувся 28. липня ц. р.

З Покійником зійшов до гробу один з ветеранів українського народного шкільництва в перемиськім повіті, людина незвичайно працююта, благородна, ідейна. Нещастя родинні, воєнне лихоліття, особливо 1918 і 1919 років, та тяжка праця вчительська, якій віддавався Покійник цілим своїм еством, підорвала його і так вже з природи слабке здоровля. Безпосередно по повероті зі шкільної салі дістав Покійник вибуху крові, а по тижні недуги попрацвався зі своїм трудолюбивним життям. Майже ненадійна його смерть викликала щирий жаль не тільки в громаді, де довгі літа вчителював, але й в цілім повіті. Лишив вдову і сина, котрий не міг бути на похороні, бо перебував тепер на Чехословаччині як член Укр. Галицької Армії. Вічна Йому пам'ять!

НА ДІС ЛАНЕ.

Подяка.

Велике горе навістило мене. Майже ненадійно невмолима смерть забрала мені Найліпшого Мужа, Михайла Мейського, учителя в Торках. В тім тяжкім горю стрінулась я з загальним спочуттем і помічю громадян Торок і знакомих. Зокрема щиро подяку складаю Вп. Панови Йосифови Зандови, що хоч і чужинець по народности, в часі недуги спішив мені кожної хвилі з помічю, а опісля занявся похороном і взагалі взяв на себе всі клопоти, злучені з тим сумним актом. Дякую щиро Впр. о. сов. Мартинови Миколайчукови парохови Торок, Впр. о. сов. Діонізієви Мировичеви, парохови Медики, і о. сов. Йосифови Преторіюсови, парохови Поздяча, за відправленне похоронного обряду, прашальні слова і відпровадженне мощів Покійного на вічний супочинок. Щира подяка ученикам Покійника, котрі супроводжали свого Учителя до гробу сумними похоронними піснями, а ученицям-дівчатам за цвіти і вінці, які принесли свому Вчителеві. Дякую вкінці шан. Громадянам Торок як і всім тим, що не жалували труду і приїхали здалека, щоб взяти участь в похоронах і віддати послідну прислугу Покійникови. Торки, дня 31. липня 1921.

Олена Мейська, вдова.

Інтелігентна жінщина глядає місця го-сподині у самітної особи. Парохіальний Уряд, Яблінка вижна, Турка ад (72-1-2) Стрий.

Швайцарську газу до млинів

по фабричним цінам поручає 74 1-2
Александр Вайнреб, Львів пл. Краківський 11.

Заходом Товариства »Просвіта« в Добромилі при співучасті перемиського академічного хору відбудеться в неділю дня 7. серпня ср. в салі Народного Дому в Добромилі

КОНЦЕРТ.
Після концерту вечерниці.
Початок о год. 8. веч.

Безженний священник приймає інтелігентну й побожну, бездітну особу в середнім віці, що зумілаби вести кухню й домашнє господарство. Мешканне, харч і нагорода після умови. Рекомендація пожадана. Зголошення до 15 серпня приймає: Уряд парохіальний в Рихвальді п. Ропиця руська, ad Gorlice. (62-2-2)

Шукаю станції на рік шк. 1921/22 для 2 учениць і 1 ученика з вищої гімназії. Письменні зголошення слати ласкаво на адресу: о. Петро Поддубський, — парох в Любнях, — п. Краківець, — via Радимно. (49-2-3)

Михайло Панасюк технік з Камінця Подільського зволить негайно подати свою адресу: М. Канаховський, Повітова Каса хорих в Дрогобичі. 61-2-2

Хто знає що про Осипа Дідура о. Гринька, котрий попав в полон російський і в 1915 перебував в селі Трудосперовне, пов. Курганськ Тобольської губ., — звалить ласкаво за винагородою повідомити парохіальний Уряд в Перемилові, поч. Хоростків. Гусятин. (64-2-5)

Адвокат
Др. Стефан Антоневиц
веде канцелярію в Добромилі. 60-2-8

Навцеллярія адвокатів
Дра ВІЗЛЯ і Дра ФРІМА
оборонців в карних і військових справах в Перемишлі вул. Міцкевича 2.
Рутинованого мунданта шукає сейчас адв. Др Загайкевич.

Д. Кравт — дентист-технік, — запряжаний знавець судовий
в Перемишлі, Міцкевича ч. 3. — Виконує всі роботи в золоті, кавчуку і порцеляні по уміркованих цінах.

Дентистичний (зубний) заклад
Дра Степана Дмоховського
ул. Залізнична (Колієва) ч. 1.
приймає від 9—12 і 3—6.

Др. Володимир Загайкевич
веде свою канцелярію при вул. Костюшка, в домі Міщанської Каси І, поверх.

Окуліст (лікар очей)
Др. Михайло Коє
приймає хорих на очі при вул. Міцкевича (в будинку почтовім).

СІЛЬ для крамниць і кооперативів
Вино богоелужебне
— поручає —
Народня Торговля в Перемишлі.
70-1-3

Всякі прилади шкільні, канцелярїйні, як також всі потрібні книжки до всіх народних шкіл вже має на складі **БЮРО ДНЕВНИКІВ** — Йони Ашкеназого — В КАЛУШІ (коло Народного Дому). 76-1-2

„ВІДБУДОВА“ промислово-торговельна Спілка — з обмеженою порукою — ЛЬВІВ, Словацького ч. 14.

доставляє: ремісничі знарядя, рілничі машини, знарядя і насіння, кінські підкови, двяхи, січкари, кухонне начиння, сокири, пилки, ваги, осі до возів, коси й серпи, плуги, цемент, папу і дахівку. — **Має власний ЗАЛІЗНИЙ СКЛЕП** — при вул. Трибунальській ч. 1.

Одиноке Українське „ЗЕМЛЯ“ парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“ у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 43.
Переводить парцеляції більших посілостей, інтабулює зараз куцїв за властителей куплених ними ґрунтів. Має урядове уповаженне до парцеляції. Приймає гроші на вкладки щадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ в ПЕРЕМИШЛІ, вул. Костюшка ч. 3.
Приймає і виплачує шадничі вкладки щоденно з винятком неділі і українських свят в урядових годинах і опрочентує їх на 2%. (Вкладкові книжочки „Української Шадниці“ мають популярну обезвекку). — Уділює позички гіптечні, векслеві і на підклад цінних папері.

Regenerateur Машевеьського одиноке добре средство проти свиннію волосов приготоване з найліпших передвоєнних середивків. Можна набути тільки в аптиці і дрогерії під „Звіздою“ вул. Францішканська 24

Дезекуруйте свої будинки і движности від огню в Товаристві — взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові